

ประกาศที่ ๑. กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทูลกระหม่อมต่อร่างกายหรือจิตใจเด็ก

ประกาศที่ ๒. จงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตนจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

ประกาศที่ ๓. บังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่เหมาะสม หรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสียต่อการกระทำความผิด

กรณีนี้ที่ผู้ปกครองรู้ว่าเด็กในปกครองไปขายบริการทางเพศ ไม่ว่าจะป็นหญิงหรือชาย ถ้าผู้ปกครองรู้แล้วกลับให้การสนับสนุนเห็นว่าเป็นสิ่งดี แถมอาจจะได้เงินใช้จากเด็กด้วย ดังนี้ ถือว่าผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กประพฤติไม่เหมาะสม

ประกาศที่ ๔. โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติของเด็ก เว้นแต่ เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว

ประกาศที่ ๕. บังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใด ให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทาน อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

ประกาศที่ ๖. ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการ อันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต

ประกาศที่ ๗. บังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬา หรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า อันมีลักษณะเป็นการขัดขวางการเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของเด็ก

ประกาศที่ ๘. ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนัน ไม่ว่าจะชนิดใด หรือเข้าไปในสถานที่ที่เล่นการพนัน สถานค้าประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามไม่ให้เด็กเข้า

ประกาศที่ ๙. ห้ามบังคับขู่เข็ญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดง หรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด เช่น สถานบันเทิง ผับ บาร์

ประกาศที่ ๑๐. ห้ามจำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุรา หรืออบุหรือแก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์ ปัจจุบันผู้ใหญ่ไม่สามารถใช้เด็กไปซื้อสุราหรืออบุหรือได้อีกต่อไป

บทลงโทษที่ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบทางอาญาร่วมกับเด็กหรือเยาวชน

การร่วมรับผิดชอบของผู้ปกครอง ที่อาจต้องรับทางอาญาร่วมกับเด็ก ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ปกครองเห็นว่าเด็กจะออกไปกระทำความผิดแล้วไม่ห้ามปราม เช่น เด็กหรือเยาวชนออกไปขับรถซึ่งแข่งกัน หรือออกไปขายบริการทางเพศ แล้วถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดี ผู้ปกครองอาจต้องร่วมรับผิดชอบกับเด็กด้วย ฐานเป็นผู้ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กไปทำความผิด เพราะผู้ปกครองรู้แต่ก็ไม่ห้าม ก็เหมือนกับให้ความยินยอม ดังนั้น เมื่อเด็กถูกจับ พนักงานอัยการอาจฟ้องผู้ปกครองรวมกันมากับเด็กได้ แต่จะแยกเป็นคนละสำนวน คนละฐานความผิดกัน โทษจำคุก คือ จำคุกสูงสุดไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กลุ่มงานบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ถนนสิงหนาทบำรุง ตำบลจองคำ
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๘๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๕๓๖๑ ๓๘๖๕ - ๖
โทรสาร ๐ ๕๓๖๑ ๒๗๕๖

ศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดแม่ฮ่องสอน

**พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
พ.ศ.๒๕๕๖**

สรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖

บทนิยามตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดความหมายของ “เด็ก” ว่า หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุ ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ซึ่งจะแตกต่างจากคำว่า “เด็ก” ตาม พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่กำหนดว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่เกิน ๑๕ ปีบริบูรณ์ ส่วน “เยาวชน” หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน ๑๕ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์

นอกจากนี้ยังได้จำแนกประเภทของเด็กออกเป็น เด็กเร่ร่อน, เด็กกำพร้า, เด็กที่อยู่สภาพยากลำบาก, เด็กพิการ, เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด, นักศึกษา และนักเรียน

การคุ้มครองเด็ก

จะเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งได้วางหลักประกัน การดำเนินการบนการยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชนไว้ ดังนี้

ประการที่ ๑. จะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมานหรือถูกปฏิบัติ หรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า และจะไม่มีกรณีลงโทษ ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ประการที่ ๒. จะไม่มีเด็กคนใดถูกลิดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยพลการ การจับกุม กักขัง หรือจำคุกเด็ก จะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และจะใช้เป็น

มาตรการสุดท้ายเท่านั้น รวมถึงต้องใช้เวลาที่สั้นที่สุด และเหมาะสม

ประการที่ ๓. เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ จะได้รับการปฏิบัติ ด้วยหลักมนุษยธรรมและเคารพในศักดิ์ศรี เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ จะต้องถูกแยกต่างหากจากผู้ใหญ่ เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็กที่จะไม่แยกเช่นนั้น และเด็กจะมีสิทธิที่จะคงการติดต่อกับครอบครัวทางหนังสือโต้ตอบและการเยี่ยมเยียน เว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ

ประการที่ ๔. เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ มีสิทธิขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือทางอื่นที่เหมาะสมได้โดยพลัน ตลอดจนมีสิทธิที่จะคัดค้านความชอบด้วยกฎหมายของการลิดรอนเสรีภาพของเขาต่อศาล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจอื่น ที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

ผู้ปกครองตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ

ผู้ปกครองตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ นี้ไม่ได้หมายถึงแต่เฉพาะแต่บิดามารดาของเด็กเท่านั้น แต่หมายถึงบิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่ง และให้หมายความรวมถึงบิดาเลี้ยง มารดาเลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่น ซึ่งรับผิดชอบในความอุปการะเลี้ยงดู หรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย อาทิเช่น ครอบครัวอุปถัมภ์ ซึ่งก็คือบุคคลที่รับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตรนั้นเอง

หน้าที่ของผู้ปกครอง

หน้าที่ของผู้ปกครอง คือ ต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

ของตนตามสมควร ตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น และต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน มิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้วางหลักกฎหมายห้ามมิให้ผู้ปกครองกระทำการดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑. ห้ามทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือสถานพยาบาลหรือบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็ก หรือที่สาธารณะ หรือสถานที่ใด โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน

ประการที่ ๒. ห้ามละทิ้งเด็กไว้ ณ สถานที่ใดๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกัน ดูแลสวัสดิภาพหรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม

ประการที่ ๓. ห้ามผู้ปกครองจงใจหรือละเลย ไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิต หรือสุขภาพอนามัย จนน่าจะเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

ประการที่ ๔. ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก

ประการที่ ๕. ห้ามผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

นอกจากนี้ มีข้อห้ามมิให้ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ ในกรณีบุคคลอื่นปฏิบัติต่อเด็กไม่ชอบ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๖ ได้วางหลักกฎหมายไว้ว่าไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการต่อไปนี้